SENTENTIE.

ALsoo *Laurens vander Meer*, oud agt en veertig jaaren, gebooren te Leerdam, althans Gevange op de Voorpoorte alhier, aan de Gecommitteerde Raaden buiten pyn en banden van Yſere heeft bekent, dat hy is aangeſtelt tot Hoofdgaarder van 'sLands Regt op de conſumtie Turf, en van de Ontgronding, Uit- en Doorvaart binnen de Stad Rotterdam, en in die qualiteyt den eed heeft gedaan;

Dat hy Gevange wel bewuſt zynde, dat 'sLands Penningen de ſijne niet waaren, en deſelve voor ſijn privé of negotie niet vermogt te gebruiken, ja ſelfs niet te melleeren met ſijne particuliere penningen, actien of pretenſien, veel min die te employeeren tot betaalinge ſijner ſchulden, hy nogtans ſulks heeft gedaan;

Dat hy Gevange, om 'sLands penningen op die wyſe den Lande te ontvreemden en als de ſijne te employeeren, veele van de by hem buiten weeten van ſijne Comptoirbediendens ontfangene Gelden niet heeft verantwoord, ja deſelve niet heeft geſtelt, of doen ſtellen, op de Journaalen of andere Boeken, of, ſoo hy die al heeft geboekt of doen boeken, ſulks daagen, weeken en maanden heeft gedaan na dat die Gelden reeds waaren ontfangen;

Dat hy Gevange, teegens de ſpeciaale Reſolutie van de Gecommitteerde Raaden van den 14 October 1756 credit van den Impoſt op de Koolen gegeeven hebbende, die reſtanten door ſijn Soon Reinier vander Meer (die hem in veele ſaaken behulpſaam is geweeſt, en die hy eigener authoriteit ſonder eenige de minſte qualificatie of permiſſie van de Gecommitteerde Raaden, als Aſſiſtent op ſijn Comptoir tot verrigtinge van 'sLands ſaaken heeft geëmployeert) heeft laaten ophaalen, in plaats van ſulks door 'sLands Bediendens te laaten doen, met geen andere intentie of oogmerk, dan om daar door op een ſoo veel te facielder wyſe ſig van 'sLands penningen meeſter te maaken, en die tot ſijn eige gebruik te employeeren;

Dat hy Gevange langs dien weg, volgens een door hem erkende Lyſt, weegens 'sLands Regt op de Koolen over den jaare 1762 heeft ontfangen de ſomme van *f* 5837-12-2, en weegens de Turf van eenen Cornelis Kerkhof de ſomme van *f* 1342-10-8, als meede nog weegens poſten van de Ontgrondinge de ſomme van *f* 618-18-6, welke penningen hy nog op 'sLands Journaalen gebragt, nog verantwoord, en dus tot ſijn eigen gebruik geëmployeert, en daar meede ſijne ſchulden heeft betaalt gehad;

Dat hy Gevange al meede, om 'sLands penningen buiten kennis en weeten van ſijne Comptoirbediendens te bekoomen en te ontfangen, en vervolgens daar meede na goedvinden te handelen, des avonds na dat 'sLands Bediendens reeds waaren na huis gegaan, en dus dat het Comptoir reeds was geſlooten, egter nog tot tien uuren Comptoir heeft gehouden, en ſoo meede weegens 'sLands Regt op de Ontgronding diverſche penningen ontfangen,

die

die hy niet heeft geboekt of doen boeken, en daar meede gehandelt gelyk met de voorige, en dus den Lande ontvreemt;

Dat hy ſoo ſpeciaalyk in deeſen jaare 1762 voor den Gaarder aan de Vaart heeft ontfangen de ſomme van *f* 77-15- 2, van Jan Arienſe Broen *f* 95- 7-12, voor den Hoofdgaarder van de Ontgronding te Gouda, Boudewyn Claris, weegens poſten door hem Gevange in den jaare 1761 te Rotterdam geſuivert, de ſomme van *f* 2420-4-12; als meede nog een ſomme van *f* 404-12- 0 weegens poſten van de Ontgronding over den ſelven jaare 1761 door hem Gevange met den ſelven Claris verreekent;

Dat hy Gevange al verder de penningen die hy ſeedert den 1 Juny van dit jaar tot den 22 van deſelve maand weegens de Middelen by hem geadminiſtreert heeft ontfangen, bedraagende (na aftrek van de Collectloonen ter ſomme van *f* 67-19-14) weegens de Turf *f* 8997-12-12, en weegens de Ontgrondinge (na aftrek van de penningen die op den 22 Juny 1762 in 's Lands Caſſa gevonden zyn, en weegens de Collectloonen ter ſomme van *f* 75- 1-12, ter ſomme van *f* 1641-10- 4) de ſomme van *f* 8295-13- 6, en weegens het Kluytgeld van 1760 de ſomme van *f* 134- 6- 8, en weegens het ſelve Middel over den jaare 1761 de ſomme van *f* 5- 2-12, alle insgelyks heeft geëmployeert tot ſijn privé gebruik en betaalinge ſijner ſchulden, als meede nog de ſomme van *f* 782-13- 4 voor boovengemelde Hoofdgaarder Claris ontfangen weegens geſuiverde poſten van de Ontgronding, ſonder daar van ooit, in gevolge van het ſeſtiende Articul van de Ordonnantie op de Ontgronding, aan den ſelven kennis te hebben gegeeven;

Dat hy Gevange ook meermaalen Gelden van de loopende maand, tot betaaling of furniſſement der penningen van de reeds afgeloope maand heeft gebruikt, en dus te meermaalen valſche Maand- en Reſtant-Staaten heeft geformeert en onderteekent; nadien hy by het Declaratoir onder deſelve Maand- en Reſtant-Staaten geſtelt, heeft verklaart op den eed ten aanvang van ſijne bedieninge gedaan, *dat op de voorenſtaande Staat alles was gebragt het geen ſijns weetens in die maand over dat Middel waarlyk was ontfangen en uitgegeeven, ſonder dat tot de betaalinge of uitgaave waaren geëmployeert eenige penningen na de maand, in het hoofd der Staat gemeld, ontfangen.*

Dat hy Gevange ſoo meede de Reſtant-Staat van de Turf en Koolen voor den jaare 1761, in de maanden April en Mey 1762 ontfangen, agtergehouden, en ten Comptoire Generaal niet vertoont heeft, met geen ander oogmerk, dan ten einde niet ſoude worden ontdekt, wat ſomme aan de betaalinge van de reſtanten nog deficieerde, en dus dan ook langs dien weg daadelyk heeft agtergehouden en ten Comptoire niet heeft gefurneert gehad een ſomme van *f* 13632- 6- 0;

Dat hy Gevange te meermalen, en nog laatſtelyk op den 17, 18 en 21 Juny deeſes jaars, Penningen uit 's Lands Geldkiſt heeft doen neemen, en op een gantſch bedriegelyke wyſe Sakjes met Duyten en Koffyboonen in de plaats heeft

doen

doen leggen, welke Duyten hy ten dien einde van tyd tot tyd gegaart, ingewiſſelt, in Sakjes gedaan, en door ſijne Kinderen (ſonder dat die egter wiſten dat het Duyten waaren) in 's Lands Geldkiſt heeft doen leggen, op dat het Geld ſoude verbeelden;

Dat hy ſulks particulierlyk heeft gedaan met opſigte tot 's Lands Penningen by hem in de maand Juny laatſtleeden ontfangen, eensdeels al weederom voor ſijn eige privé en om ſig te redden, en andersdeels om ſoo veel moogelyk de verſchuldigde betaalinge over de afgeloope maand Mey ten Comptoire Generaal te doen, wanneer hy dan ook op Maandag avond den 21 Juny deeſes jaars weederom in 's Lands Geldkiſt had doen leggen een groote Sak, waar in waaren geweeſt alle die Duyten en Koffyboonen die by de opening en viſitatie van 's Lands Geldkiſt door de geauthoriſeerde Clerquen daar in gevonden zyn.

Op alle welke verregaande misdaaden den Gevange niets anders tot ſijne ontſchuldiging heeft ingebragt, dan dat hy uit hoofde van de Acte van aanſtellinge van haar Edele Groot Mog. van den 8 October 1748, als Hooftgaarder van het Middel van de Ontgronding te Rotterdam, en volgens Acte van de Gecommitteerde Raaden van den 19 December 1749, meerder tractement moeſt hebben genooten dan hy teegenwoordig genoot, en tot betaalinge of goedmaakinge van dien van de door hem ontfange Penningen had gebruik gemaakt, om ſijne ſchulden te voldoen, ten einde door ſijne Crediteuren niet over hoop te worden gegooyt; dan welk voorgeeven op geenerley wyſe tot ontſchuldiging van den Gevange kan ſtrekken, niet alleen om dat omtrent de belooning van den Gevange by poſterieure Reſolutien verandering was gemaakt, waar na hy gehouden was ſig te gedraagen, ſonder ſig te moogen ontſlaan van de Ordres en Inſtructie, welke hy ſolemneelyk hadde beſwooren, maar ook om dat indien het aan den Gevange al was gepermitteert geweeſt, om ſijne belooninge op den voorigen voet te bereekenen, hy alsdan nog van 's Lands Penningen genoegſaam een *alterum tantum* meerder heeft ſoek gemaakt als die bereekening ſoude importeeren, behalven dat de Gevange ook, nietteegenſtaande ſijn voorſz voorgeeven, heeft geconfeſſeert en beleeden, dat hy ſig aan verregaande trouwloosheid en meyneedigheid heeft ſchuldig gemaakt; dat alle ſijne behandelingen omtrent 's Lands ſaaken zyn allerſlegtſte daaden; dat ſy zyn ſtrydig teegens Eed en pligt; dat hy is overtuigt, dat hy 's Lands Penningen heeft ontvreemd, en ter quader trouwe daar van is meeſter gebleeven; en ſig als een trouwloos en myneedig Menſch heeft gedraagen, met betuiginge dat het hem leet was, en dat hy gratie verſogt.

En alſoo de Gevange dus door al het geene hier vooren is gemeld, heeft begaan het crimen peculatus, of dieverye van 's Lands Penningen aan ſijne adminiſtratie toebetrouwt, tot een importante ſomme van ruim neegen en veertig duyſend guldens, als meede het crimen van falſiteit en meyneedigheid; en ſoodanige ſaaken in een Land

van

van Juſtitie niet kunnen worden geleeden, maar anderen ten exempel ten rigoureuſe behooren te worden geſtraft;

SOO IS 'T, dat de Gecommitteerde Raaden voornoemt, alles doorgeſien, en overwoogen hebbende het geene ter materie dienende was, en heeft moogen moveeren, doende regt in den naam en van weegens de Heeren Staaten van Holland en Weſtvriesland, den Gevange verklaaren myneedig, eerloos en infaam, en condemneeren den ſelven gebragt te worden ter plaatſe, alwaar men gewoon is executie van crimineele Juſtitie te doen, en aldaar met de Koord om den Hals wel ſtrengelyk gegeeſſelt en gebrandmerkt te worden, en voorts in een Tugthuys binnen deeſe Provincie geconfineert te worden voor den tyd van vyf en twintig jaaren, om geduurende deſelve met ſijner handen arbeid de koſt te winnen; en na expiratie van den ſelven tyd, bannen den Gevange voor altoos uit den Lande van Holland en Weſtvriesland, ſonder ooyt daar weeder binnen te moogen koomen, op pœne van ſwaarder ſtraffe; en condemneeren den Gevange in de koſten en miſen van Juſtitie, als meede van den Proceſſe, ter taxatie en moderatie van de Gecommitteerde Raaden.

Gedaan in den Hage by den Wel Edele Heer *Bentink*, Heer van Rhoon, en de Heeren *Joſſelet*, *Camerling*, *Boogaart van Belois*, *van Buren*, *de la Court*, *vander Burch*, *vander Staal en vander Graaf de Vapour*, den 2 September 1762. Gereſumeert den 3 daar aan volgende, en gepronuncieert den 10 deede daar aan volgende, preſent den Wel-Edele Heer *Bentink*, Heer van Rhoon, en de Heeren *Joſſelet*, *Boogaart van Belois*, *van Buren*, *de la Court*, *vander Burch*, *vander Staal*, *en vander Graaf de Vapour*.

I N 'sG R A V E N H A G E,
By PAULUS SCHELTUS, ordinaris Drukker van de Edele Groot Mog. Heeren Staaten van Holland en Weſtvriesland. Anno 1762.
Met Privilegie.